

**การรับรู้และการมีส่วนร่วมของบุคลากร
เกี่ยวกับสำนักงานสีเขียวในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร**
**Employees Awareness and Participation about Green Office
Building in Kamphaeng Phet Rajabhat University**

อภิญญา นิमितธรรมโสภณ¹, พิมประไพ ขาวขำ^{*1}, นพรัตน์ ไชยวิโน¹,
วิไลลักษณ์ สวนมะลิ¹, อภิขญา พัดพิน¹, บรรจงศักดิ์ ฟักสมบุรณ์¹
Apinya Nimittammasophon¹, Pimprapai Khaokham^{*1}, Nopparat Chaivino¹,
Wilailak Suanmali¹, Apichaya Phadpin¹, Banchongsak Faksomboon¹

¹โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร 62000

¹ Environmental Science Programme, Faculty of Science and Technology,
Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet, 62000

^{*}Corresponding author Email: pim.kpru@gmail.com

(Received: Aug10, 2023; Revised: Oct26, 2023; Accepted: Dec7, 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการรับรู้และการมีส่วนร่วมของบุคลากรเรื่องสำนักงานสีเขียวในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรต่อการรับรู้และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสำนักงานสีเขียว ศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 265 คน โดยใช้แบบสอบถามร่วมกับการวิเคราะห์สถิติสำหรับข้อมูลพื้นฐาน (ความถี่ และร้อยละ) การวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้ข้อมูล และการมีส่วนร่วมต่อสำนักงานสีเขียว (ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการรับรู้และการมีส่วนร่วมเรื่องสำนักงานสีเขียว (t-test และ One - way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.12) การมีส่วนร่วมของบุคลากรเกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0) เมื่อทำการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้และการมีส่วนร่วมเรื่องสำนักงานสีเขียวในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้เรื่องสำนักงานสีเขียวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P \leq 0.05$) ได้แก่ อายุ และตำแหน่งงาน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมเรื่องสำนักงานสีเขียว ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P \leq 0.05$) ยกเว้นระยะเวลาในการทำงานเพียงหัวข้อเดียวที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P \leq 0.05$)

คำสำคัญ: การรับรู้ การมีส่วนร่วม สำนักงานสีเขียว

Abstract

The purpose of this research was to study the awareness and participation of employees of Kamphaeng Phet Rajabhat University about Green office. Study of a sample of 265 people from employees at Kamphaeng Phet Rajabhat University using questionnaires along with statistical analysis of basic information (frequency and percentage), data analysis of information perception and participation in green

offices (mean and standard deviation). Comparison of personal factors on perception and participation in green offices (t-test and One-way ANOVA). Results of the awareness and participation employees of Kamphaeng Phet Rajabhat University. Considering in terms of employees, the awareness and participation are the highest level ($\bar{X} = 4.0$, S.D.= 0.12) and ($\bar{X} = 4.2$, S.D.= 0). The result of hypothesis testing demonstrated that different working time and job positions made differences in the awareness and different working period made differences in participation of employees ($P \leq 0.05$).

Keywords: Awareness, Participation, Green office

บทนำ

สำนักงานสีเขียว (Green Office) หมายถึง สำนักงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสำนักงานที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด โดยการใช้พลังงาน ทรัพยากรและของเสียมีปริมาณลดลง ใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างรู้คุณค่า มีแนวทางในการจัดการของเสียอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญจะต้องปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกมาในปริมาณต่ำ นอกจากนี้สำนักงานสีเขียว ยังมีความหมายครอบคลุมถึงการสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย [1] เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากร พลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี และยกระดับมาตรฐานสำนักงานให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และขยายการดำเนินงานสู่การประเมินมหาวิทยาลัยสีเขียว (Green University) เพื่อลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และเตรียมความพร้อมสู่มาตรฐานสิ่งแวดล้อมในระดับสากลต่อไป [2] มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จึงได้เล็งเห็นความสำคัญต่อการเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการเพิ่มพื้นที่ธรรมชาติที่ปกคลุมด้วยพืชพรรณเป็นองค์ประกอบหลัก มีประโยชน์เพื่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศการดำรงชีวิต และคุณภาพชีวิตของบุคลากรและนักศึกษา ได้แก่ สวนพฤกษศาสตร์ สวนรามจิตติ สวนสาธารณะรอบบริเวณบ่อปลาบึก เป็นต้น รวมไปถึงการดำเนินการให้สถานที่ทำงานเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวหรือให้หมายความว่าเป็นสำนักงานสีเขียว โดยบรรจุไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ประเด็นที่ 4 พัฒนาระบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้ทันสมัย ได้มาตรฐาน มีธรรมาภิบาล และเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม เป้าประสงค์ที่ 4 การบริหารจัดการที่ทันสมัยตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนามหาวิทยาลัยด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยสีเขียว และมหาวิทยาลัยเชิงนิเวศน์ (ECO University) ตัวชี้วัดที่ 34) [3] และได้เข้าร่วมโครงการสำนักงานสีเขียว โดยมีการดำเนินการที่อาคารเรียนรวมและอำนวยการ (อาคาร14) ผ่านเกณฑ์การประเมินสำนักงานสีเขียว (ระดับประเทศ) ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมระดับดีเยี่ยม (เหรียญทอง) คะแนนรวม 92.20 ปี พ.ศ. 2561 และได้รับรางวัลระดับดีเยี่ยม (เหรียญทอง) สมัยที่ 2 คะแนนรวม 95.20 ปี พ.ศ. 2565 เพื่อให้เกิดการพัฒนา และขยายผลไปยังอาคารอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และพัฒนาสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการรับรู้และการมีส่วนร่วมของบุคลากรเรื่องสำนักงานสีเขียว (Green Office) ใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรต่อการรับรู้และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสำนักงานสีเขียวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรจำนวน 789 คน และกลุ่มตัวอย่าง เป็นการเลือกตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non - Probability) โดยวิธีการเลือกหน่วยตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) [4] สามารถเลือกใครก็ได้แต่ต้องเป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสมการของ ยามาเน่ (Yamane) [5] โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยออกแบบสอบถาม เป็นแบบหั่วข้อ ให้เลือกตอบ และแบบปลายปิด ปรับปรุงจาก ปันดดา (2559) [6] ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียว ประกอบไปด้วย ด้านเกณฑ์การเป็นสำนักงานสีเขียว จำนวน 7 ข้อ ด้านอาคารสำนักงาน จำนวน 7 ข้อ และด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรเกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียว ประกอบด้วย ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกับนโยบายสีเขียว จำนวน 6 ข้อ ด้านการใช้พลังงาน ทรัพยากร และของเสีย จำนวน 3 ข้อ และ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ในการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้มีการทดลองใช้ (Try out) เนื่องจากเป็นคำถามที่ต้องมีเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินสำนักงานสีเขียว

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้ข้อมูล และการมีส่วนร่วมต่อสำนักงานสีเขียว ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และกำหนดระดับการประเมินผลในแบบสอบถาม 5 ระดับ ได้แก่ ระดับคะแนน 5 (เห็นด้วยมากที่สุด) ระดับคะแนน 4 (เห็นด้วยมาก) ระดับคะแนน 3 (เห็นด้วยปานกลาง) ระดับคะแนน 2 (เห็นด้วยน้อย) ระดับคะแนน 1 (เห็นด้วยน้อยที่สุด) การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการรับรู้และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสำนักงานสีเขียว ด้วยการวิเคราะห์สถิติ t-test กับข้อมูลที่มี 2 ตัวแปร และ One - way ANOVA กับข้อมูลที่มีมากกว่า 2 ตัวแปร โดยใช้เกณฑ์การวัดค่า Independent - sample, t-test < 0.05 ถือว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P \leq 0.05$) และเกณฑ์การวัดค่า One - way ANOVA < 0.05 ถือว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P \leq 0.05$)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 64.41 มีอายุ 20 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 68.81 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 125 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสายสนับสนุน จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 44.41 ระยะเวลาในการทำงานส่วนใหญ่ 5 - 10 ปี จำนวน 114 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.64 (ตารางที่ 1)

ผลการศึกษาการรับรู้และการมีส่วนร่วมของบุคลากรเกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียว พบว่าบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับเกณฑ์การเป็นสำนักงานสีเขียวในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.11) บุคลากรมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับอาคารสำนักงานสีเขียวในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.29) บุคลากรมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ในอาคารสำนักงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0) (ตารางที่ 2)

การมีส่วนร่วมของบุคลากรเกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.28) โดยด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกับนโยบายสีเขียวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.28) และการใช้พลังงาน ทรัพยากรในสำนักงานที่ท่านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.28) (ตารางที่ 3)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียว ได้แก่ อายุ และตำแหน่งงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ระยะเวลาในการทำงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทำให้มีผลต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียว (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปร	รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	105	35.59
	หญิง	190	64.41
อายุ	20 - 35 ปี	203	68.81
	36 - 55 ปี	92	31.19
	56 ปี ขึ้นไป	-	-
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	6	2.03
	มัธยมศึกษา	5	1.69
	อนุปริญญา	-	-
	ปริญญาตรี	125	42.37
	ปริญญาโท	107	36.27
ตำแหน่งงาน	ปริญญาเอก	52	17.63
	ผู้บริหาร	35	11.86
	สายวิชาการ	107	36.27
	สายสนับสนุน	131	44.41
	แม่บ้าน/ คนงาน	22	7.46
ระยะเวลาในการทำงาน	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	104	35.25
	5 - 10 ปี	114	38.64
	มากกว่า 10 ปี	77	26.10

ตารางที่ 2 ผลการรับรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียว

การรับรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียว	ระดับความเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านเกณฑ์การเป็นสำนักงานสีเขียว	4.02	0.11	ระดับมาก
2. ด้านอาคารสำนักงานสีเขียว	4.03	0.29	ระดับมาก
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ในอาคารสำนักงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	4.10	0	ระดับมาก
รวม	4.05	0.12	ระดับมาก

ตารางที่ 3 การมีส่วนร่วมของบุคลากรเกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียว

การมีส่วนร่วมของบุคลากรเกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียว	ระดับความเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกับนโยบายสีเขียวที่ท่านปฏิบัติงาน	4.29	0.28	ระดับมากที่สุด
2. ด้านการใช้พลังงาน ทรัพยากรในสำนักงานที่ท่านปฏิบัติงาน	4.29	0.28	ระดับมากที่สุด
รวม	4.29	0.28	ระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียวในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ปัจจัย	การรับรู้เกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียว		การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียว	
	t/F	Sig	t/F	Sig
เพศ	9.932	0.432	6.430	0.142
อายุ	0.393	0.007*	0.500	0.095
ระดับการศึกษา	20.745	4.740	42.282	7.949
ตำแหน่งงาน	4.872	0.002*	16.347	7.786
ระยะเวลาในการทำงาน	21.500	1.950	5.890	0.003*

หมายเหตุ: t/F หมายถึง t - test /F - test Sig หมายถึง ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ(Significance)

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปผลการวิจัยและวิจารณ์

บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับเกณฑ์การเป็นสำนักงานสีเขียวของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.11) เนื่องจากบุคลากรได้มีการรับรู้เกี่ยวกับสำนักงานสีเขียวผ่านการสื่อสารจัดประชาสัมพันธ์และชี้แจงถึงมาตรการควบคุมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการจัดการสำนักงานสีเขียว มีการดำเนินงานในเรื่องการควบคุมการใช้ทรัพยากร เช่น การตั้งเวลาเปิดปิดเครื่องปรับอากาศ ไฟฟ้า เป็นต้น มีการจัดการของเสียในสำนักงาน รวมไปถึงการทบทวนการทำงานเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่องอีกด้วย บุคลากรมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับอาคารสำนักงานสีเขียวที่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.29) โดยมีการดูแลทำความสะอาดเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในสำนักงานประจำปี เป็นสถานที่ปลอดบุหรี่ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละชั้นอย่างชัดเจนเพื่อดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการจัดการสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกสำนักงาน เช่น การดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ มีป้ายบอกประเภทถังขยะอย่างชัดเจน เป็นต้น บุคลากรมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.29) โดยมีการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีการใช้ระบบสารสนเทศ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการสื่อสารและส่งข้อมูล มีการใช้ระบบ E-UNIVERSITY ประกอบไปด้วยระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร ระบบสารสนเทศสำหรับบุคลากร และระบบสารสนเทศสำหรับนักศึกษา รวมถึงการเลือกใช้อุปกรณ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ผลิตภัณฑ์ที่รับรองฉลากสีเขียว เป็นต้น เมื่อบุคลากรมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับสำนักงานสีเขียวอยู่ในระดับมากในทุก ๆ ด้านย่อมนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินนโยบายสีเขียวของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยมีการดำเนินการในพื้นที่อาคารเรียนรวมและอำนวยการ (อาคาร 14) มีผลการดำเนินผ่านเกณฑ์การประเมินสำนักงานสีเขียว (ระดับประเทศ) ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ระดับดีเยี่ยม (เหรียญทอง) สมัยที่ 2 ประจำปี 2565 มีการระบุปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืนมี 4 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยที่ 1 การกำหนดนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวหรือมหาวิทยาลัยที่ยั่งยืน ที่ครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งทางด้านกายภาพและการสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาคมในมหาวิทยาลัย ปัจจัยที่ 2 การมีส่วนร่วมของทุกคน โดยเฉพาะผู้บริหารรวมถึงการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการตามนโยบายที่ได้ประกาศไว้อย่างชัดเจน รวมไปถึงการพัฒนาและปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยที่ 3 การกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมาย การติดตามประเมินผลการ โครงการและกิจกรรม โดยใช้กระบวนการคุณภาพ (P-D-C-A) ปัจจัยที่ 4 การเรียนรู้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในทุกภาคส่วน ของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นระดับผู้บริหาร คณาจารย์บุคลากรสายสนับสนุน รวมถึงนิสิตนักศึกษา ให้ใส่ใจ มีความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม [7, 8, 12, 13]

บุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกับนโยบายสีเขียวในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.28) เนื่องจากหลีกเลี่ยงการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายยาก เช่น กล่องโฟม และ/หรือกระดาษและเครื่องดื่มที่ใช้ครั้งเดียว โดยเลือกวัสดุที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ เช่น ใบตอง หรือวัสดุจากธรรมชาติต่าง ๆ เป็นต้น รวมทั้งเลือกใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก และการนำกล่องข้าวไปใส่อาหารแทนการใส่

ถุงพลาสติก บุคลากรมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการใช้พลังงาน ทรัพยากร และของเสียภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.28) โดยบุคลากรมีความมุ่งมั่นในการลดปัญหามลพิษ หรือควบคุมปริมาณให้น้อยลง เช่น ตั้งเวลาการปิด – เปิดเครื่องปรับอากาศและเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่น ๆ โดยเริ่มเปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าตั้งแต่เวลา 9:00 - 12:00 น. และ 13:00 - 16:00 น. รวมทั้งมีการหมุนเวียนนำของเสียกลับมาใช้ใหม่ เช่น การทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหารและเศษใบไม้ ผลจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรดังกล่าวเกิดจากพนักงานมีการประเมินว่าการแสดงออกในการสร้างความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมให้แก่องค์กรเป็นสิ่งที่ดี และมีคุณค่า เช่น เห็นว่าการเลือกใช้สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นการช่วยลดภาวะโลกร้อน เป็นต้น และมีความรู้สึกพอใจต่อการแสดงพฤติกรรมเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น รู้สึกพอใจที่ได้มีส่วนช่วยสำนักงานประหยัดค่าไฟฟ้าโดยการเปิดไฟเท่าที่จำเป็น เป็นต้น รวมทั้งพร้อมที่จะส่งเสริม และสนับสนุนในการกระทำพฤติกรรม เช่น พร้อมให้ความร่วมมือกับโครงการอนุรักษ์พลังงานต่าง ๆ ที่องค์กรจัดขึ้น (เช่น การประหยัดไฟ เป็นต้น) ซึ่งเป็นการแสดงออกของพนักงานที่มีผลกระทบทางบวกต่อสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน [9]

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้ของบุคลากรและการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสำนักงานสีเขียว ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการทำงานไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับสำนักงานสีเขียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยมีการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสำนักงานสีเขียวที่เข้าถึงได้ทุกระดับ ทั้งระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร [9, 10, 14] ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับการเป็นสำนักงานสีเขียว ได้แก่ อายุ โดยอายุของบุคลากรที่แตกต่างกันจะมีระดับการรับรู้ที่แตกต่างกันซึ่งถ้าอายุของบุคลากรมากขึ้น จะรับรู้และเข้าใจนโยบายขององค์กรได้อย่างชัดเจน โดยเกิดจากการได้รับการสื่อสารนโยบายอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน จึงทำให้มีการรับรู้ในระดับสูงมาก [10] แต่การรับรู้ของพนักงานที่อายุใกล้เคียงเกษียณจะมีการรับรู้ที่ต่ำลง ซึ่งเกิดจากลักษณะของตัวบุคคลไม่เปิดรับข้อมูลใหม่ และมีช่องทางในการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยต้องมีช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม เช่น การติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ การประชุมหรือการสนทนากลุ่มย่อยบ่อยครั้งเพื่อให้บุคลากรกลุ่มอายุนี้ได้รับรู้นโยบายและนำมาปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนพนักงานที่มีอายุน้อยหรืออายุน้อยซึ่งมีความชำนาญในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผ่านอีเมล และโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ควรเพิ่มการรับรู้ของมหาวิทยาลัยโดยใช้สื่อที่มีความน่าสนใจ หรือดึงดูดใจพนักงานกลุ่มอายุน้อยเพื่อให้เกิดการรับรู้ที่มากขึ้น [10] และตำแหน่งงานที่แตกต่างกันมีระดับการรับรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำสิ่งแวดล้อม (Environmental leadership) โดยมีบทบาทในการผลักดันองค์กรให้ใส่ใจ หรือส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งจะส่งผลดีต่อการประเมินสำนักงานสีเขียวขององค์กร [9, 11, 15]

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสำนักงานสีเขียวในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสำนักงานสีเขียว แต่ระยะเวลาในการทำงานที่แตกต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน เนื่องจากระยะเวลาในการทำงานมากกว่า 10 ปี มีส่วนร่วมในการทำงานมากที่สุดเพราะ จะมี

ประสบการณ์ในการทำงาน สิ่งสมควรรู้ เทคนิคการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้มากกว่า รวมไปถึงประสบการณ์จะส่งอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทั้งในด้านการตัดสินใจ และการดำเนินการ จึงทำให้การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสำนักงานสีเขียวของบุคลากรแตกต่างกัน [16, 17]

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล และคำปรึกษาจนทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] วิมลรักษ์ ศานติธรรม, ปรียวรรณ สุวรรณสุนัย, และคณาธิป ไกยชน. (2563). *Green Office* กับการขับเคลื่อนองค์กรสู่สำนักงานสีเขียว. วิจัยปริทัศน์. 4, กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [2] กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2558). *คู่มือการประเมินสำนักงานสีเขียว (green Office)*. มหาวิทยาลัยมหิดล: คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์.
- [3] มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. (2561). *โครงการสำนักงานสีเขียวมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*. สืบค้นจาก http://green-office.kpru.ac.th/green_office_kpru/index.php
- [4] วณิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, และสมบัติ ทีฆทรัพย์. (2560). *ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- [5] Yamane, Taro. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis* (2nd Ed.). New York. Harper and Row.
- [6] ปนัดดา สมบูรณ์สวัสดิ์. (2559). *การพัฒนาบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นแบบอย่างที่ดีของสำนักงานสีเขียวอย่างยั่งยืน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจไม่ได้ออกพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [7] โครงการสำนักงานสีเขียว มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. (2565). *ผลการพิจารณารางวัลสำนักงานสีเขียว ประจำปี 2565*. สืบค้นจาก <https://green-office.kpru.ac.th/index.php>
- [8] กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, และมหาวิทยาลัยมหิดล. (2562). *มาตรฐานสำนักงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Office Standard)*.
- [9] ปิ่นนก วงศ์ปิ่นเพชร. (2561). ปัจจัยเชิงเหตุและผลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของพนักงานในสำนักงานสีเขียว (Antecedents and Effects concerning Employee Green Behavior in Green Office). *Veridian E –Journal, Silpakorn University*, 11(1), 645-661. สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/118633/90945>

- [10] วีระชัย วุฒิพงศ์ชัยกิจ. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้นโยบายองค์การ กรณีศึกษา บริษัทเอสซีจีแพคเกจจิ้ง จำกัด (มหาชน)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [11] เฉลิมเกียรติ ธรรมชาจรูญโรจน์, และเกริกฤทธิ์ ตั้งวงษ์อุทัย. (2560, มิถุนายน 20-21). การศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรอาคารตามเกณฑ์การประเมินสำนักงานสีเขียว (Green Office) กรณีศึกษา: สำนักงานเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดนครปฐม. *การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ครั้งที่ 2*. นวัตกรรมอาคาร : 2560 : อาคารอัจฉริยะอย่างยั่งยืน. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ นครปฐม.
- [12] ฤทธิช ศิริวุฒิ. (2560). *การนำนโยบายสำนักงานสีเขียวไปสู่การปฏิบัติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยมหิดล, บัณฑิตวิทยาลัย, นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ.
- [13] โหมทนา สิทธิพิทักษ์, สิริฉันทสกริฏกุล เทชพาพพงษ์, และพันธ์ศักดิ์ พลสารมย์. (2564). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืน (Key Success Factors of Sustainable Green University). *Journal of Education Studies*, 49(2), 1-10. DOI: 10.14456/educu.2021.27
- [14] Young, W., & others. (2015). Changing Behaviour: Successful Environmental Programmes in the Workplace. *Business Strategy and the Environment*, 24(8), 689-703. Retrieved from <https://doi.org/10.1002/bse.1836>
- [15] Robertson, J.L., & Barling, J. (2013). Greening organizations through leaders' influence on employees' pro-environmental behaviors. *Journal of Organizational Behavior*, 34, 176-194. Retrieved from <https://doi.org/10.1002/job.1820>
- [16] กรุณา สุวรรณคำ. (ม.ป.ป.), *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานสรรพากรพื้นที่สมุทรปราการ 1*. สาขาการบัญชีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สืบค้นจาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin92/6214154652.pdf>
- [17] ดิถีเวทย์ ก้อนแก้ว. (2562). *ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการเป็นตัวแทนหน่วยงานเพื่อขับเคลื่อนค่านิยม EP SPIRIT ของบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยมหิดล.